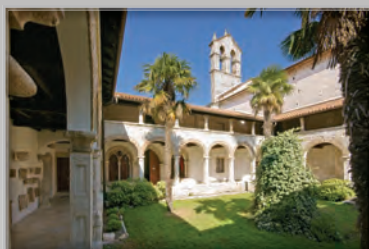

fraternitas

GLASILO HRVATSKE PROVINCIIJE SV. JERONIMA FRANJEVACA KONVENTUALACA

Br. 1/2014

kazalo

Uvodno slovo

NA KRAJU: HVALA!	3
----------------------------	---

Jubileji

OBLJETNICE...	4
-----------------------	---

Pretkapitularne aktivnosti

IZVJEŠĆE PRETKAPITULARNE IZBORNE KOMISIJE (II.)	5
IZVJEŠĆE O IZBORU ZASTUPNIKA ZA KAPITUL.	5
IZVJEŠĆE PRETKAPITULARNE IZBORNE KOMISIJE (III.)	6
OBJAVA IMENA IZABRANE BRAĆE ZA REDOVITI PROVINCijski KAPITUL 2014.	7
ČLANOVI KAPITULA PO SLOVU ZAKONA	7

Naša Provincija

39. SJEDNICA DEFINITORIJA.	8
ZAHVALNO HODOČAŠĆE PROVINCijske UPRAVE	8

REDOVITI SUSRET PROVINCijske UPRAVE I GVARDIJANA	9
PRVI TURNUS DUHOVNIH VJEŽBI	11
ZAJEDNIČKI SUSRET DVAJU DEFINITORIJA	11
40. SJEDNICA DEFINITORIJA.	12
ADVENTSKA AKCIJA »FRATERNITAS 2013«	12
OTVORENA I BLAGOSLOVLJENA ZBIRKA »MINORITICA«	13

Najava

FRANJEVAČKI VELIKANI	14
--------------------------------	----

Izlog

NAŠA NAJNOVIJA IZDANJA	15
----------------------------------	----

Prilog

PROVINCijsKA KNJIŽNICA FRA JOZE MILOŠEVIĆA.	16
LAZARO IRIARTE: POVIJEST FRANJEVAŠTVA	17

— — —

Redoviti provincijski kapitul naše Provincije otvara se u nedjelju, 9. ožujka 2014. navečer. Tim časom prestaje služba dosadašnje provincijske uprave. Sadržaji u ovome broju odnose se isključivo do kraja mandata, točnije, do početka ožujka 2014. Kroz ovo četverogodište objavljeno je 16 brojeva glasila »Fraternitas«, prema odredbi Provincijskih statuta, koji predviđaju da se godišnje objave tri do četiri broja.

Uredništvo »Fraternitas« zahvaljuje za pažnju i podršku svoj braći Provincije, kao i ostalim čitateljima, te se ujedno ispričava za nehotične propuste i pogreške.

Fraternitas
službeno glasilo
Hrvatske provincije sv. Jeronima
franjevac konventualaca

Br. 1/2014

Izdaje:
Hrvatska provincija sv. Jeronima
franjevac konventualaca
HR – 10000 Zagreb, Sveti Duh 31
tel. (01) 3771 888; fax (01) 3773 754
www.ofmconv.hr
ofmconv@ofmconv.hr

Uredio i odgovara:
Ljudevit Anton Maračić
Sveti Duh 31, 10000 Zagreb

Tisak:
Denona d.o.o., Getaldićeva 1, Zagreb

ISSN 1332-7941

uvodno slovo

NA KRAJU: HVALA!

Ovaj broj »Fraternitasa« izlazi mjesec dana ranije od uobičajenoga. Razlog: za koji dan počinje Redoviti provincijski kapitul, dolazi nova »garnitura«, trebat će nešto vremena dok se postupno uigra. A željeli smo ipak zabilježiti i od zaborava spasiti razna zbivanja od proteklog broja, koji je objavljen pred Božić. Iz tog razloga ovaj broj provincijskoga glasila je prilično »tanji«, jer je sredinom veljače otišao u pripremu i tisak. Tako će novi urednik imati »brisani prostor« od Kapitula dalje, neopterećen onime što se zbivalo i događalo prije toga. U tom smislu mislim da će tako biti i primljen ovaj posljednji, šesnaesti po redu broj četverogodišta koje upravo završava.

Zaršavajući službu provincijalnog ministra u ovome najduljem u svojem mandatu, svjestan sam da bi različiti komentari mogli popratiti zahvalu koju na kraju izričem braći, i bližim suradnicima, ali i onoj iz ostalog dijela bratstva. Zato na koncu želim još jednom ponoviti jednu od misli vodilja, koje sam – ako se braća sjećaju – bio istaknuo negdje na početku ovoga četverogodišta: »Sviđa mi se razborita i mudra misao sv. Bernarda opata upućena cistercitskim poglavarima, kojom ću se nastojati i ja voditi: *Omnia videre, multa dissimulare, pauca corrigere!*, što bi se moglo prereći: Sve dobro uočiti, na mnogo toga zažmiriti, nešto dakako i ukoriti! Spreman sam dakako ponešto i ispraviti u ovim svojim pogledima i planovima, ali mislim da bih u bitnome teško mogao od toga odustati.« Tim smjernicama nastojao sam se voditi. To se dakako može shvatiti i kao naginjanje kompromisu i sklonost odugovlačenju, ali ujedno i daje odgovor na reagiranje provincijske uprave i provincijalnog ministra napose.

— — —
Draga braćo!

Ovim svojim završnim zapažanjem zaključujem i svoja »uvodna slova« koja su redovito otvarala prve stranice ovoga službenoga provincijskog glasila. Ovo je prigoda da kao »odlazeći« provincijal i ovim putem izrazim osjećaje zahvalnosti svoj braći, zahvalnosti za razumijevanje i podršku, koje sam susretao i pronalazio kod zaista brojne većine braće, posebno kod svojih najbližih suradnika.

Svima iskrena HVALA! Bog platio.

— — —

Kao kratku misao i mali podsjetnik na ono što je za nama i poruka onome što je pred nama, ističem misao o prolaznosti, tako zorno izraženu u nezaboravnim stihovima hrvatskoga pjesnika, Dubrovčanina Gundulića, koji u »Suzama sina razmetnoga« poručuje onima koji »odlaze«, ali podsjeća i one koji »dolaze«:

*Što je bilo, prošlo je veće,
Što ima biti, još nij' toga,
A što je sada, čas ne će
Od prošastja ostat svoga.
Na hipu se vrijeme vrti,
Jedan hip je sve do smrti...*

Na kraju: HVALA! Neka Gospodin svima dadne svoj mir! Poštuje sve i bratski pozdravlja –

Fra LJUDEVIT MARAČIĆ,
provincijalni ministar

jubileji

OBLJETNICE ŽIVOTA

75 godina:
fra Maksimilijan Herceg (18. svibnja 1939.)
fra Augustin Kordić (17. srpnja 1939.)

70 godina:
fra Ambroz Knežić (19. travnja 1944.)
fra Đuro Crlenjak (18. travnja 1944.)

60 godina:
fra Tomislav Mrkonjić (1. siječnja 1954.)

50 godina:
fra Martin Jaković (9. siječnja 1964.)
fra Tomislav Cvetko (25. prosinca 1964.)

40 godina:
fra Nikola Rožanković (10. rujna 1974.)

25 godina:
fra Filip Pušić (25. studenog 1989.)
fra Milan Gelo (3. svibnja 1989.)

OBLJETNICE SVEČENIČKOG REĐENJA

50 godina:
fra Alfons Janeš (21. lipnja 1964.)

25 godina:
fra Ivan Miškić (25. lipnja 1989.)
fra Ivan Karlić (25. lipnja 1989.)

10 godina:
fra Ivan Poletto (19. lipnja 2004.)
fra Nikola Šantek (19. lipnja 2004.)

OBLJETNICE SVEČANIH ZAVJETA

70 godina:
fra Zvonimir Zlodi (29. travnja 1944.)

50 godina:
fra Gracijan Gašperov (4. listopada 1964.)
fra Ferdinand Čavar (4. listopada 1964.)

40 godina:
fra Alojzije Mikić (29. lipnja 1974.)
fra Đuro Vuradin (4. listopada 1974.)

25 godina:
fra Martin Jaković (4. listopada 1989.)
fra Pero Kelava (4. listopada 1989.)

20 godina:
fra Miroslav Štuban (4. listopada 1994.)

Podsjećanje!

Umoljavaju se braća kapitularci, koji će uskoro sudjelovati na Redovitome provincijskom kapitululu, da sa sobom ponesu albu za slavljenje mise i stolu ljubičaste boje. Tako će sebi osigurati primjereniji izgled pri euharistijskom slavlju!

pretkapitularne aktivnosti

IZVJEŠĆE PRETKAPITULARNE IZBORNE KOMISIJE (II.)

Dana 22. prosinca 2013., u Samostanu Sv. Antuna Padovanskoga u Sisku Pretkapitularna izborna komisija u sastavu: o. Tomislav Glavnik, predsjednik, o. Željko Klarić, tajnik, i o. Nikola Jureta, član, održala je svoju četvrtu redovitu sjednicu, na kojoj su otvorene glasovnice II. izbornog kruga za izbor ministra provincijala i prebrojeni glasovi.

Komisija je do određenog roka, to jest do 22. prosinca 2013., primila 66 glasovnica. Nisu stigle dvije glasovnice: o. Marca Tasca, ministra generala, i o. Stjepana Lončara. Dvije su glasovnice stigle neispunjene i jedna glasovnica je nevažeća. Prema tome, podijeljena su 63 valjana glasa. Glasove su dobili:

o. Josip BLAŽEVIĆ	17
o. Martin JAKOVIĆ	11
o. Žarko RELOTA	7
o. Ivan BRADARIĆ	6
o. Tomislav GLAVNIK	6
o. Ljudevit MARAČIĆ	4
o. Ilija MIŠKIĆ	2
o. Ivan KARLIĆ	2
o. Zdravko TUBA	2
o. Đuro HONTIĆ	1
o. Nikola JURETA	1
o. Augustin KORDIĆ	1
o. Jeronim VUJIĆ	1
o. Žarko MULA	1
o. Zlatko VLAHEK	1

Za izbor ministra provincijala bila su potrebna 32 glasa, tj. apsolutna većina podijeljenih glasova. Budući da ministar provincijal nije izabran, stekli su se uvjeti za III. izborni krug za izbor ministra provincijala.

IZVJEŠĆE O IZBORU ZASTUPNIKA ZA KAPITUL

Istog dana, 22. prosinca 2013., Pretkapitularna izborna komisija u sastavu: o. Tomislav Glavnik, predsjednik, o. Željko Klarić, tajnik, i o. Nikola Jureta, član, otvorene su glasovnice za izbor zastupnika, koji će sudjelovati na Provincijskom kapitolu 2014. godine i prebrojeni su glasovi. Poslano je 68 glasovnica. Nisu pristigle glasovnice: o. Marca Tasca, ministra generala, o. Zvonimira Zlodija i o. Stjepana Lončara. Od 65 pristiglih glasovnica jedna je bila prazna, a 4 su bile nevažeće.

Ishod je sljedeći:

I. skupina – Glasove su dobili:

o. Ferdinand ČAVAR (29); o. Nikola ROŠČIĆ (24); o. Damjan GLAVAŠ (23); o. Pero DŽIDA (21); o. Jeronim VUJIĆ (20); o. Anđelko SESAR (19); o. Ambroz KNEŽIĆ (16); o. Alojzije LITRIĆ (15); o. Kristofor ĆORIĆ (15); fra Josip PRISELAC (15); o. Stanko MIJIĆ (14); o. Bernardin FILINIĆ (13); o. Ante GAŠPARIĆ (11); o. Alfonz JANEŠ (10); o. Gracijan GAŠPEROV (9); o. Teofil MAJIĆ (6); o. Alojzije MIKIĆ (6); o. Zvonimir ZLODI (5); o. Maksimilijan HERCEG (2)

Prema tome, iz I. skupine izabrani su: **o. Ferdinand ČAVAR (29); o. Nikola ROŠČIĆ (24); o. Damjan GLAVAŠ (23); o. Pero DŽIDA (21); o. Jeronim VUJIĆ (20); o. Anđelko SESAR (19).**

II. skupina – Glasove su dobili:

o. Martin JAKOVIĆ (29); o. Tomislav CVETKO (29); o. Miljenko HONTIĆ (29); o. Tomislav MRKONJIĆ (25); o. Žarko RELOTA (23); o. Ivan Karlić (21); fra Đuro CRLENJAK (20); o. Nikica BA-

TISTA (18), o. Filip MUSA (17); o. Žarko MULA (15); o. Zdravko TUBA (15); o. Paško MANDURIĆ (14); o. Pero ŠESTAK (13); o. Stjepan LONČAR (13); o. Martin DRETVIĆ (11); o. Mijo JOZANOVIĆ (10); o. Ivan KOVAČEVIĆ (10); o. Ivan MIŠKIĆ (9); o. Pero KELAVA (8).

Prema tome, iz II. skupine izabrani su: **o. Martin JAKOVIĆ (29); o. Tomislav CVETKO (29); o. Miljenko HONTIĆ (29); o. Tomislav MRKONJIĆ (25); o. Žarko RELOTA (23); o. Ivan KARLIĆ (21).**

III. skupina – Glasove su dobili:

o. Tomislav GLAVNIK (28); o. Željko KLARIĆ (26); o. Nikola JURETA (25); o. Vitomir GLAVAŠ (23); o. Michael PAVIĆ (23); o. Nikola ŠANTEK (22); o. Josip PETONJIĆ (22); o. Krunoslav KEMIĆ (20); o. Vladimir VIDOVIĆ (20); o. Zlatko VLAHEK (17); o. Roko BEDALOV (16); o. Matija Antun MANDIĆ (16); o. Marko VRDOLJAK (15); o. Ivan PENAVA (13); o. Igor HORVAT (12); fra Stjepan BRČINA (11), o. Nikola ROŽANKOVIĆ (10); o. Ivan POLETO (9); fra Filip PUŠIĆ (9); o. Miroslav ŠTUBAN (6).

Prema tome, iz III. skupine izabrani su: **o. Tomislav GLAVNIK (28); o. Željko KLARIĆ (26); o. Nikola JURETA (25); o. Vitomir GLAVAŠ (23); o. Michael PAVIĆ (23); o. Nikola ŠANTEK (22).**

o. Tomislav Glavnik, predsjednik, v. r.

o. Željko Klarić, tajnik, v. r.

o. Nikola Jureta, član, v. r.

IZVJEŠĆE PRETKAPITULARNE IZBORNE KOMISIJE (III.)

Dana 31. siječnja 2014., s početkom u 12.00 sati, u Samostanu Svetoga Duha u Zagrebu Pretkapitularna izborna komisija održala je svoju petu

redovitu sjednicu, na kojoj su otvorene glasovnice III. izbornog kruga za izbor Ministra provincijala i prebrojeni glasovi.

Komisija je do određenog roka, to jest do 31. siječnja 2014., primila 67 glasovnica. Nije stigla glasovnica o. Marca Tasca, ministra generala. Četiri su glasovnice stigle neispunjene. Prema tome, podijeljena su 63 valjana glasa. Glasove su dobili:

o. Josip BLAŽEVIĆ	26
o. Martin JAKOVIĆ	10
o. Žarko RELOTA	7
o. Tomislav GLAVNIK	5
o. Ivan KARLIĆ	3
o. Ljudevit MARAČIĆ	2
o. Ilija MIŠKIĆ	2
o. Đuro HONTIĆ	2
o. Zdravko TUBA	2
o. Jeronim VUJIĆ	1
o. Žarko MULA	1
o. Nikola JURETA	1
o. Ivan BRADARIĆ	1

Za izbor ministra provincijala bila su potrebna 32 glasa, tj. apsolutna većina podijeljenih glasova. Budući da ministar provincijal nije izabran, izbor će biti za vrijeme Provincijskog kapitula, 9. ožujka 2014. i sljedećih dana.

Pretkapitularna izborna komisija dana 30. rujna 2013. započela je sa svojim radom i uspješno provela u djelo izborni proces. Izborni proces imao je tri kruga izbora za ministra provincijala, te izbor zastupnika za provincijski kapitul.

Ovim izvješćem završava rad Pretkapitularne izborne komisije.

Svoj braći izbornicima upućujemo bratski pozdrav!

U Zagrebu, 31. siječnja 2014.

M. P.

Pretkapitularna izborna komisija

OBJAVA IMENA IZABRANE BRAĆE ZA REDOVITI PROVINCijski KAPITUL 2014.

Poštovana i draga Braćo!

14. rujna 2013. objavom »Sazivnog pisma« (Prot. N. 346/13) o. Marca Tasca, generalnog ministra, započelo je kapitularno vrijeme. Odredbama našeg zakonodavstva pristupilo se izboru zastupnika za Kapitul. Nakon ovog izbora Pretkapitularna izborna komisija dostavila je 24. prosinca 2013. izvješće Provincijalatu o izboru zastupnika. Čl. 126 Generalnih statuta nalaže da tajnik provincije mjesec dana prije početka kapitula objavi imena izabranih. Iz izvješća Pretkapitularne izborne komisije vidljivo je da su izabrani ovi zastupnici:

iz I. skupine:

fra Ferdinand ČAVAR
fra Nikola ROŠČIĆ
fra Damjan GLAVAŠ
fra Pero DŽIDA
fra Jeronim VUJIĆ
fra Anđelko SESAR

iz II. skupine:

fra Martin JAKOVIĆ
fra Tomislav CVETKO
fra Miljenko HONTIĆ
fra Tomislav MRKONJIĆ
fra Žarko RELOTA
fra Ivan KARLIĆ

iz III. skupine:

fra Tomislav GLAVNIK
fra Željko KLARIĆ
fra Nikola JURETA
fra Vitomir GLAVAŠ
fra Michael PAVIĆ
fra Nikola ŠANTEK

Spomenuti čl. 126 Generalnih statuta donosi da se od dana objave imena izabranih dopušta utok protiv izabranih ili načina izbora unutar petnaest dana. Ako koji zastupnik ne prihvati izbor ili se nakon izbora odreće (usp. Ustanove čl. 168 § 2), zastupnikom postaje prvi po redu koji nije izabran.

Gospodin Vam dao mir!

*Fra AUGUSTIN KORDIĆ,
tajnik Provincije*

ČLANOVI KAPITULA PO SLOVU ZAKONA

Snagom odredbi naših Ustanova (183,2), provincijski kapitul sačinjavaju: generalni ministar ili njegov zastupnik, provincijalni ministar, bivši provincijalni ministar koji je na posljednjem redovitom kapitolu završio svoju službu... provincijski definatori... zastupnici izabrani prema Generalnim statutima. Prema tome, uz gore navedenih 18 zastupnika, po slovu zakona naš Redoviti provincijski kapitul, koji se otvara u nedjelju, 9. ožujka o. g. navečer, sačinjavaju još:

1. fra Marco Tasca, generalni ministar
2. fra Ljudevit Maračić, provincijalni ministar
3. fra Đuro HONTIĆ, bivši (prethodni) provincijalni ministar
4. fra Josip Blažević, vikar Provincije
5. fra Augustin Kordić, tajnik Provincije i definator
6. fra Ilija Miškić, definator
7. fra Ivan Radeljak, ekonom Provincije i definator
8. fra Ivan Bradarić, egzaktor Provincije i definator.

Prema tome, 8 (osam) kapitularaca dolazi po odredbi prava, a 18 (osamnaest) po izboru obavljenom u pretkapitularno vrijeme. U svemu, dakle, 26 (dvadeset i šest) kapitularaca.

naša provincija

39. SJEDNICA DEFINITORIJA

U Provincijalatu u Zagrebu u ponedjeljak, 13. siječnja o. g., održana je 39. i ujedno pretposljednja redovita sjednica Provincijskog definitorija. Sjednica je potrajala skoro četiri sata. Imala je nekoliko važnih točaka. Najprije je Provincijalni ministar izvijestio definitore o nekim dodatcima za svoje izvješće za Kapitul, koje im je bilo dostavljeno na posljednjoj sjednici. Radi se o preporuci Pravilnika za održavanje provincijskih kapitula, koji sugerira da provincijsko izvješće svakako opširnije uključi svijetle trenutke, ali i problematične pojave, te je u tom smislu ponuđen pregled onoga što danas nazivaju sjena (negativnosti) i svjetlo (pozitivnosti). Sve će to biti uvršteno dosta detaljno u *provincijalovo izvješće*, koje će prethodno biti ođaslano svim kapitularcima, ali i svakom samostanu, s mogućnošću da sva braća dobiju uvid. Tako će biti i s ostalim izvješćima, osim onoga o financijskom poslovanju Provincije i samostana, zaključeno je. Bilo je potom dosta govora o *nekim službama* koje treba Kapitolu ponuditi na odobrenje, kao što je tajnik kapitula, gvardijan/ekonom kapitula, voditelj liturgijskih čina i slično. To će do kraja biti definirano na sljedećoj sjednici sredinom veljače. Razrađen je i *dnevni red* Kapitula i predloženi voditelji euharistijskog slavlja. U utorak, drugog dana kapitula, na večernjoj misi u crkvi, vođenje euharistije bit će ponuđeno Generalnom ministru. Kao *duhovno razmatranje* na početku Kapitula fra Ivan Bradarić će pročitati vrlo vrijedan tekst na temu poglavarске službe, koji je pok. fra Špiro Marasović ostavio iza sebe i, čini se, nikad ga nije održao. – *Ekonomsko izvješće* egzaktora Provincije, fra Ivana Bradarića, kao i ono ekonoma Provincije, fra Ivana Radeljaka, detaljno predstavljeno, omogućilo je doista dobar uvid u materijalno stanje, za koje se može zaključiti da je slično onome na početku četverogodišta, što će zasigurno olakšati poslova-

nje nove provincijske uprave. – Provincijalni ministar ponudio je definitorima djelomičnu razradu skoroga *Susreta uprave i gvardijana*, posebno što se tiče duhovnog dijela. U rad će uvesti vikar Provincije, fra Josip Blažević, svojim predavanjem na temu trajne formacije i gvardijanske službe. – U završnom dijelu sjednice prihvaćen je prijedlog da se zasad odustane od tiskanja novog shematizma, zbog promjena koje će uskoro uslijediti nakon Provincijskog kapitula, a prikupljeni i već sređeni materijal bit će dostavljen novoj upravi na eventualno objavljivanje. – Na prijedlog slovenskog provincijala, fra Milana Kosa, prihvaćeno je da se *zajednički susret* dvaju definitorija održi u ponedjeljak, 17. veljače o. g. u Olimju, gdje će se najprije održati zasebne sjednice, potom zajednički susret. Nakon objeda predviđen je posjet Celju, gdje se nalaze ostatci minoritske crkve i samostana, koji danas služi kao zatvor.

ZAHVALNO HODO- ČAŠĆE PROVINCijske UPRAVE

Na prijedlog Provincijskog ministra, fra Ljudevita, svi su definitori spremno i rado prihvatili poziv da pri kraju četverogodišnje službe pođu na zajedničko putovanje u neka središta Reda, zahvaliti Gospodinu, preko naših glavnih zaštitnika, za dobro primljeno u ovom vremenu, i ujedno zamoliti Boga oproštaj za sve propuste, nemarnosti i pogreške, kojih je bilo u tom razdoblju.

U četvrtak, 16. siječnja, u rano jutro naši su hodočasnici kombijem krenuli put Italije. Ispratilo ih je kišno vrijeme, s ponešto magle i dosta oblaka. Prva postaja bila je *Noventa Padovana*, gdje braća naše dosadašnje Padovanske provincije (sada se, ujedinenjem s Bolonjskom, naziva Talijanska

provincija sv. Antuna Padovanskoga), već godina-
ma uz tiskaru, dječji vrtić i neke srodne sadržaje,
imaju i razne institute za prihvat i njegu invalidnih
osoba. Braća su, zajedno sa ss. franjevkama misio-
narkama iz Asiza, koje ovdje također žive i djeluju,
pogostila hrvatsku braću za bratskim stolom, i po-
tom pokazala ovo veliko tiskarsko-karitativno sre-
dište. Potom su naši hodočasnici krenuli u mjesto
Schio, gdje se čuvaju zemni ostaci glasovite crne
svetice, Giuseppine Bakhita, koja je kao ropkinja
iz Sudana, došla u ove krajeve i ostvarila svetost
kao dobra redovnica. Uvečer su braća, nakon ma-
log lutanja i nesnalaženja po novoj još nedovršenoj
autocesti stigla u *Padovu*.

Idućeg jutra, u petak, 17. siječnja, nakon sudje-
lovanja u konventualnoj misi u Bazilici sv. Antuna,
u Provincijalatu održan je sadržajan susret naše
uprave i glavnih predstavnika novouspostavljene
Provincije. Uz izraze zahvalnosti i izmjenu darova,
susret je obogaćen razmjenom iskustava iz raznih
područja djelatnosti. Potom je dio braće posjetio
Upravu »Messaggera di s. Antonio«, gdje su imali
prigodu razgledati prostorije i upoznati se s novim
osobljem. Poslije objeda braća su imala slobodno
vrijeme za osobnu pobožnost i posjete, da bi na-
kon večere imali ugodan susret s našim subratom,
fra Nikolom Šantekom, koji ovdje već tri godine
pastoralno djeluje i pomaže u velikim potrebama
ove Provincije.

U subotu, 18. siječnja, braća su rano krenula u
Osimu, gdje se nalaze zemni ostaci sv. Josipa Ku-
pertinskog. Prije nego su braća došla na odredište,
vjerojatno zbog nesnalaženja navigatora, i ovdje
je bilo dosta lutanja po markijskim bregovima. U
Osimu se ove godine posebno svečano slavi 350.
obljetnica njegove smrti, pa je to bila prigoda da
braća slave misu na oltaru u neposrednoj blizini
njegova groba. Braća su potom zadržana na ručku
s fratriba samostana (ima ih desetak) i postulan-
tima (isto toliko). Gvardijan p. Pietro pozdravlja
svoje kolege iz Seraphicuma, fra Nikolu Rošćića
i fra Alojzija Litrića, a p. Giovanni Ciccola, neka-
dašnji rektor Pwenitencijerije, uz fra Ljudevita, po-
sebno se prisjeća fra Zvonka Zlodija, kojega toplo
pozdravlja. Za stolom je bio i nekadašnji generalni
ministar, fra Lanfranco Serrini, koji ovdje provodi
svoje dane duboke starosti. I on se prisjeća mnoge
braće naše Provincije. Odmah po ručku braća su

krenula put Asiza, uz prethodni posjet klarisama
u *Citta' di Castello*, s kojima je naša provincija već
godinama zbratimljena. Izmijenjeni su darovi, a
sestre obećale udvostručenu molitvu za uspjeh na-
šega Provincijskog kapitula. U *Asizu* su braća pri-
hvaćena kako i dolikuje kad netko dolazi u očin-
ski dom. Naša dva novaka, fra Vilček i fra Antun,
bili su razdragani i jako veseli zbog ovog posjeta,
a i pristigla braća susretom s njima. Nakon večere
dio vremena proveden je u zajedničkom druženju.
Provincijalni ministar iskoristio je nedjelju ujutro
za susret s novacima, na kraju mandata, i razgovor
s mjerodavnim poglavarima u *Asizu*, koji se in-
teresiraju i za prethodne naraštaje novaka. Svima
šalju bratske pozdrave i podršku u daljnjem rastu
zvanja.

Nakon svečanog euharistijskog slavlja u Ba-
zilici, u kojemu su hrvatska braća posebno toplo
pozdravljena, i bratskog objeda, gdje im je pože-
ljen sretan put, naši definatori s provincijalom,
unatoč obilnoj kiši koja ih je pratila cijelo vrijeme
povratka, krenuli su prema Zagrebu, gdje su došli
u nedjelju, 19. siječnja uvečer. Puni dojmova a po-
malo i željni odmora, brzo su potražili počinak u
vlastitom krevetu, gdje se ipak najudobnije može
spavati.

Fra LJUDEVIT MARAČIĆ

REDOVITI SUSRET PROVINCIJSKE UPRA- VE I GWARDIJANA

30. siječnja 2014. započeo je radom sastanak
gvardijana naših samostana s upravom Provincije.
Bilo je prisutno 19 braće: fra Ljudevit Maračić, pro-
vincijal, fra Miljenko Hontić, generalni definator
CEC-a, fra Josip Blažević, vikar Provincije, magi-
ster klerika i predstojnik Hrvatskog Areopaga, fra
Augustin Kordić, tajnik Provincije, fra Ivan Brada-
rić, provincijski egzaktor, magister sjemeništara
i urednik Veritasa, fra Ivan Radeljak, provincijski
ekonom, fra Ilija Miškić, definator i gvardijan sa-
mostana sv. Antuna u Vinkovcima, fra Zdravko

Tuba, gvardijan u Cresu i magister postulanata, fra Tomislav Glavnik, gvardijan i župnik u Molvama, fra Martin Dretvić, gvardijan i župnik u Novom Marofu, fra Đuro Vuradin, gvardijan samostana sv. Franje u Puli, fra Krunoslav Kemić, gvardijan i župnik u sv. Ivana u Puli, fra Nikola Jureta, gvardijan i župnik u Sisku, fra Žarko Relota, vikar samostana i župnik u Splitu, fra Marko Vrdoljak, gvardijan u Vinkovcima-Novu selo, fra Tomislav Cvetko, gvardijan i župnik u Zagrebu (Bijenik), fra Damjan Glavaš, gvardijan u Visu, fra Ivan Kovačević, zamjenik delegata fra Paška Mandurića za pastvu u Njemačkoj, i fra Željko Klarić, provincijski promicatelj za zvanja.

Susret je započeo u 9 sati molitvom Srednjeg časa (časoslov). Nakon molitve sve prisutne je pozdravio fra Ljudevit Maračić, provincijal; govorio je o šestogodišnjem planu našeg Reda i preporučio o ovome upravo tiskanu knjižicu na hrvatskom jeziku. Fra Josip Blažević održao je razmatranje o trajnoj formaciji. – Potom je fra Miljenko Hontić govorio o obnovi Konstitucija našeg Reda. One bi mogle stupiti na snagu na izvanrednom generalnom kapitolu 2016. godine. Inače Konstitucije nisu mijenjane još od 1984. godine. – Fra Ljudevit, provincijal, predstavio je, potom, statistički pregled naše Provincije. Sa novacima Provincija ima 75 članova, od toga svećenika 62, klerika bogoslova 8 (s fra Vladimirom Vidovićem, đakonom), itd. Uslijedila su izvješća provincijskih dužnosnika. Najprije su dali izvješća za 2013. godinu fra Ivan Bradarić, provincijski egzaktor, i fra Ivan Radeljak, provincijski ekonom. Fra Ivan Radeljak izvijestio je o Pučkoj kuhinji, koja svakodnevno, osim blagdana, osigurava oko 600 obroka za siromahe. Iznio je i poteškoće s kojima se sada susreće Pučka kuhinja. – Fra Željko Klarić govorio je o učinjenom u pogledu duhovnih zvanja: grupe preko ljeta u Cresu, Dani otvorenih vrata, susreti ministranata, duhovne vježbe za ministrante, itd. – Fra Zdravko Tuba govorio je o dva sadašnja novaka u Asizu za vrijeme njihovog boravka u Cresu kao postulanta. – Fra Ivan Bradarić izvijestio je o sadašnja dva sjemeništara. Rekao je kako Mala sjemeništa i kod drugih redova i družbi sve više opadaju. – Fra Josip Blažević izvijestio je o stanju u klerikatu: 7 klerikabogoslova i đakon fra Vladimir Vidović. – Potom je fra Josip Blažević izvijestio o Hrvatskom Areopagu. – Fra Ivan Bradarić izvijestio je o listu Ve-

ritasu, o nekim poteškoćama pred kojima se sada ovaj list nalazi. – Potom su u 16,22 sata uslijedila izvješća gvardijana o našim samostanima. – Išlo se abecednim redom. Prvi je na redu bio Cres. Fra Zdravko Tuba izvijestio je o stanju u samostanu sv. Franje. Tamo žive samo dva redovnika: on i fra Ferdinand Čavar. Ovom samostanu pripada i fra Maksimilijan Herceg, ali zbog bolesti već duže vrijeme on živi u samostanu Svetog Duha u Zagrebu. – Fra Tomislav Glavnik izvijestio je o samostanu i župi u Molvama. Govorio je i o krađi u crkvi koja se dogodila 5. srpnja 2013. – Fra Martin Dretvić izvijestio je o braći u Novom Marofu i pastoralnom radu u Molvama, o fra Igoru Horvatu koji je župnik u Mađarevu. – Fra Đuro Vuradin izvijestio je o samostanu sv. Franje u Puli. – Fra Krunoslav Kemić izvijestio je o samostanu i župi sv. Ivana Krstitelja u Puli. – Fra Nikola Jureta, koji je sada sa zdravljem dobro, izvijestio je o samostanu i župi u Sisku-Galdovu. – Fra Žarko Relota govorio je u ime gvardijana fra Pere Džida o stanju u samostanu i župi. – Fra Ljudevit Maračić, provincijal, pročitao je izvještaj fra Nikole Rošića, v. d. gvardijana u samostan sv. Franje u Šibeniku, o stanju u ovom samostanu. – Fra Ivan Kovačević pročitao je izvještaj fra Paša Mandurića, delegata za našu braću u Njemačkoj, o tamošnjim hrvatskim katoličkim misijama koje su povjerene Provinciji. – Nakon svakog izvještaja razvila se diskusija. – Zasedanje ovog dana završilo je molitvom Večernje.

31. siječnja u 9 sati nastavljen je rad ovog sastanka. U 7,30 sati sudionici ovog sastanka slavili su sv. Misu u kapeli bogoslova. Misu je predvodio i homiliju održao fra Miljenko Hontić, generalni asistent CEC-a. – Fra Marko Vrdoljak izvijestio je o samostanu i župi Bezgrješnog Srca Marijina u Vinkovcima. – Fra Ilija Miškić izvijestio je o samostanu sv. Antuna u Vinkovcima. Samostan se osvježio dolaskom fra Josipa Petonjića, koji je animirao više stvari. – Fra Damjan Glavaš na vrlo živopisan način izvijestio je o samostanu sv. Jere u Visu. – Fra Tomislav Cvetko dao je izvještaj o samostanu Svetog Duha u Zagrebu. Izvještaj o župi sv. Antuna, koji je napisao fra Martin Jaković, župnik, pročitao je fra Ivan Bradarić. A izvještaj o župi sv. Maksimilijana Kolbea na Bijeniku dao je fra Tomislav Cvetko. – Na koncu sastanka fra Ljudevit, provincijal, rekao je kako se ove godine

ne može učiniti uobičajeno planiranje, jer je pred nama Provincijski kapitul. No ipak je potaknuo braću da sudjeluju u duhovnim vježbama (Zagreb, 9-14. veljače, i Cres, 22-27. lipnja); a duhovne asistente OFS-a i Frame potakao je da sudjeluju na nacionalnom tečaju za asistente u Samoboru, 24-26. veljače ove godine. Rad je završio molitvom u 11,30 sati.

Fra AUGUSTIN KORDIĆ,
tajnik Provincije

PRVI TURNUS DUHOVNIH VJEŽBI

U zagrebačkom samostanu Svetog Duha, već po dugotrajnoj tradiciji, u veljači se održava prvi turnus duhovnih vježbi. Od nedjelje, 9. veljače navečer, do petka, 14. veljače o podne, fra Ante Bekavac, hercegovački franjevac, vodi ove »zimске« duhovne vježbe, na koje se okupilo petnaestak fratara, većinom iz zagrebačkoga samostana. Iz ostalog dijela Provincije prisutno je svega šest fratara (dvojica iz Novog Marofa, po jedan iz Visa, Vinakovaca-Sveti Antun, Pule-Sveti Franjo i Pule-Sveti Ivan). Šteta što se tako malen broj fratara odazvao, što i dalje potvrđuje činjenicu da velik dio braće ostaje neosjetljiv za programe koje im Provincija nudi, bilo u vidu duhovnih vježbi, bilo u organizaciji susreta trajne formacije ili pastoralnih kolokvija.

Idući termin duhovnih vježbi predviđen je u lipnju, u creskom samostanu Svetog Frane, pod vodstvom istoga hercegovačkog franjevca, od 22. do 27. lipnja. Valja se nadati da eventualni mogući premještanji nakon Kapitula neće biti smetnja brojnjem sudjelovanju bar na tome »ljetnom« turnusu.

ZAJEDNIČKI SUSRET DVAJU DEFINITORIJA

U Olimju je u ponedjeljak, 17. veljače o. g., održan redoviti godišnji susret definatorija dvaju susjednih provincija, Slovenske sv. Jožefa i Hrvatske

sv. Jeronima. Ta se praksa pokazala korisnom i postala mala tradicija: jednom joj je domaćin Hrvatska provincija, drugi put Slovenska provincija, kao u ovome posljednjem slučaju. Na susretu su uz provincijalne ministre, sudjelovali svi definatori obiju provincija, osim fra Ilije Miškića, s hrvatske strane, koji je unaprijed opravdao svoj izostanak.

Zajednički susret imao je nekoliko dijelova. Najprije je održan *radni sastanak*, na kojemu su zajednički razmotreni prijedlozi nekih neposrednih susreta na kojima bi sudjelovala braća obiju provincija. Hrvatski provincijal, fra Ljudevit Marčić, predložio je da se uobičajeni godišnji *susret/srećanje* braće obiju provincija, ove godine održi u Zagrebu, i to u vrijeme održavanja drugog dijela Kapitula, vjerojatno u svibnju, kad bi polovica jednog dana, po mogućnosti u srijedu, bila posvećena zajedničkom druženju, podsjećanju na protekle zajedničke dane (uz projekcije i glazbu), a završilo euharistijskim slavljem i prigodnom večerom. Prijedlog je prihvaćen, s time da se točan datum precizira kad se definitivno bude znao termin održavanja drugog dijela Kapitula. Slovenski provincijal, fra Milan Kos, upoznao je definitore obiju provincija s planom da se potkraj listopada, od 26. do 30. listopada ove godine, u Piranu održi *zajednički skup Trajne formacije*, prema smjernicama Generalnoga kapitula, na temu ekipnog rada i planiranja. K tome je nadodano da bi dobro bilo, na početku jeseni, opet prema zaključcima Generalnoga kapitula, prirediti *zajednički tečaj novozabranjenih gvardijana*, prema programu Generalne kurije. Rečeno je da bi možda bilo korisno k tome pridružiti i ekonomije naših samostanskih bratstava obiju provincija, jer se na području gospodarskog poslovanja susreću sve dublji i teži problemi.

Pred objed braća su se okupila u kućnoj kapeli i zajednički izmolila *Srednji čas*. Objed je tradicionalno bio ukusno pripremljen i poslužen, a pri kraju bratskog susreta izmijenjene su zdravice, odnosno zahvale obojice provincijala. Potom su braća zajedno krenula u *Celje*, gdje su najprije razgledala *celjsku katedralu* i obližnju *bivšu minoritsku crkvu*, na koju je naslonjen nekadašnji veliki samostan, pretvoren već dugo vremena u strogi zatvor. Braća su nakon toga posjetila veliki novouređeni *Dom sv. Jožefa*, gdje su slovenski lazaristi razvili zadivljujuću socijalno-karitativnu i pastoralnu djelatnost.

Na kraju posjeta sva su braća zadržana u jednoj od blagovaonica gdje im je od strane domaćih lazarista ponuđen ukusni domjenak, zapravo prava hladna večera.

Slabo vrijeme, na polasku kiša i nešto magle, a na povratku snijeg i susnježica, popratili su ovaj posjet, ali ni najmanje nije djelovalo na kvalitetu raspoloženja i bratske otvorenosti koji su i ovom prigodom potvrđeni i dokazani.

40. SJEDNICA DEFINITORIJA

U *Olimju*, u sklopu zajedničkog susreta obaju definitorija, u ponedjeljak, 17. veljače o. g., održana je i zasebna redovita sjednica našeg Definitorija. Bila je to 40. i ujedno posljednja sjednica Provincijske uprave. Prisustvovali su svi definitori (osim fra Ilije Miškića), i zajedno s provincijalnim ministrom razmatrali i riješili neka pitanja. Rad sjednice potrajao je oko sat vremena.

Razmotrena je i djelomice prihvaćena *molba samostana Majke Božje u Molvama*, da se zbog velike štete prouzročene provalom i krađom u srpnju prošle godine, samostan oslobodi od podmirivanja 15 posto u prilog Provincije, s time da se to nadoknadi nakon eventualne pomoći koju je obećala mjesna općina kao prilog sanaciji posljedica od grabežne provale. Definitorij je upoznat s programom *proslave 800. obljetnice rođenja velikoga franjevca i znanstvenika, fra Rogera Bacona*, iza kojega stoje neki franjevački profesori Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, koji su na inicijativu našeg subrata fra Ivana Karlića razradili i ponudili precizan program. Znanstveni skup održat će se u subotu, 5. travnja o. g., i to u našoj dvorani Svetog Franje na Svetom Duhu. Definitorij je na ovoj sjednici prihvatio molbu da naša Provincija bude jedan od pokrovitelja ove proslave, te će u tom vidu podmiriti troškove vezane uz održavanje simpozija u spomenutoj dvorani, kao i organizaciju prigodnog ručka za predavače odnosno domjenka za ostale sudionike.

U ostalom dijelu sjednice razmotrena su neka konkretna pitanja i prijedlozi uz skoro održavanje

Redovitoga provincijskog kapitula. Odlučeno je da se Kapitolu predloži:

- fra Nikola Šantek za glavnog tajnika kapitula;
- fra Vladimir Vidović za pomoćnog tajnika, s posebnim zaduženjem za medije;
- pripremljeni dnevni red prvog dijela zasjedanja.

S obzirom pak na prijedlog o radu u skupinama na Kapitolu, što predviđa i Direktorij za slavljenje kapitula, većina smatra da bi takav oblik rada više odgovarao drugom dijelu Kapitula, kad se budu razmatrali prijedlozi za budućnost i stvarao Četverogodišnji provincijski plan. No, posljednja riječ o tome spada na sam Kapitul.

ADVENTSKA AKCIJA »FRATERNITAS« 2013.

Definitorij Provincije, na svojoj redovitoj, 37. sjednici, održanoj u ponedjeljak, 11. studenoga 2013., odlučio je jednoglasno da namjena ovogodišnje akcije »Fraternitas«, tradicionalno vezana uz našu Franjevačku korizmu (»A festo Omnium sanctorum usque ad Nativitatem Domini« – »od blagdana Svih svetih do Božića«), bude usmjerena prema novouspostavljenom FONDU ZA POTREBE FORMACIJE u najsiriromašnijim područjima Reda. Ovaj je fond jednoglasno prihvaćen na nedavno završenome Redovitom generalnom kapitolu Reda (4. motio). Definitorij je čvrsto podržao ove prijedloge Generalnog kapitula i želi da se pomoć prikupljena kao plod našega dragovoljnog odricanja i uzdržavanja u ovome franjevačko-korizmenom razdoblju, usmjeri u navedeni Fond.

Braća iz Provincije, kao i ona u inozemstvu, podržala su djelomice ovu akciju, te je svega polovica samostana poslala svoj prilog na tu namjenu. Iz inozemstva je također stiglo samo nekoliko priloga.

OTVORENA I BLAGOSLOVLJENA ZBIRKA »MINORITICA«

U subotu, 25. siječnja o. g., u zagrebačkom samostanu Svetog Duha, točno u podne, u samostanskoj tv-dvorani na prvom katu, otvorena je i blagoslovljena tzv. zavičajna zbirka velike Provincijske knjižnice fra Jozе Miloševićа. Nakon kratkih uvodnih riječi Provincijalnog ministra, gosp. Marko Puškarić i gosp. Mladen Martinović, dvojica vanjskih suradnika koji već nekoliko godina rade na uređenju Provincijske knjižnice, predstavili su knjižni fond i iznijeli tehničke podatke ove zbirke. Radi se o knjigama i periodici vezanim isključivo uz Red franjevacа konventualacа, posebno naše Provincije, koje predstavljaju zasebni odjel, zato su i smještene u posebnu prostoriju, simboličnog naziva »Minoritica«. Nakon toga je fra Ljudevit Maračić, provincijalni ministar, obavio blagoslov knjižnice prema obredniku i tom prigodom istaknuo važnost knjige i knjižnice u našem životu i djelovanju.

Ova zbirka, koja će se iz dana u dan obogaćivati i širiti, zasad broji oko 1250 naslova knjiga, od ko-

jih trećinu predstavljaju provincijska djela, a ostalo pripada Redu franjevacа konventualacа. Isti omjer vrijedi i za periodiku, koja čuva dvadesetak serija inozemnih i desetak hrvatskih serijskih publikacija.

Od knjiga posebnu vrijednost predstavljaju muzikološke zbirke s transkripcijama skladbi naše najpoznatije braće glazbenika (preko 60 djela zasebno tiskanih u velike sveske), a pažnju privlači i cjelokupni niz »Archivio Sartori«, s mnoštvom arhivske građe iz Padovanske ali i naše Provincije sv. Jeronima. Među časopisima posebnu pažnju zasigurno privlači velika serija »Miscellanea francescana« i »Il Santo«, gdje su objavljeni mnogi znanstveni radovi vezani uz tematiku Reda.

Pri kraju, valja istaknuti da su ideju o stvaranju ove zasebne tzv. zavičajne zbirke dala neka subraća iz dosadašnje Padovanske provincije, posebno Centro studi antoniani, koji je našoj Provinciji darovao preko dvjesto vrijednih djela i časopisa.

Popis ovih djela zbirke »Minoritica«, kao i onih već obrađenih za veliku Provincijsku knjižnicu, te onih uvrštenih u zavičajnu zbirku »Hrvatski areopag«, dostupan je preko interneta, treba samo potražiti ikonu na provincijskom portalu ili u tražilicu upisati: <http://www.ofmconv.hr/knjižnica/>. Pri traženju djela najbolje je upisati prezime i ime autora, a ako je to nepoznato, valja upisati naslov djela.

I. Znanstveni skup FRANJEVAČKI VELIKANI

U povodu 800. obljetnice rođenja Rogera Bacona -
engleskog franjevca, teologa, filozofa i znanstvenika

Održava se u subotu, 5. travnja 2014.,
u samostanskoj dvorani sv. Franje na Svetom Duhu u Zagrebu,
Sveti Duh 31 - 10000 Zagreb

PROGRAM (uz mogućnost promjene)

9,00 – Otvaranje skupa

9,30-10,00 – **Mr. sc. fra Rožo Brkić**
(Sv. Franjo i studij)

10,00-10,30 – **Mr. sc. fra Daniel Patafta**
(Roger Bacon - vrijeme i život)

10,30-11,00 – **Akademik Vladimir Paar**
(Roger Bacon - velika prirodno-
znanstvena otkrića u redovima
Crkve)

11,00-11,15 – **Stanka**

11,15-11,45 – **Prof. dr. sc. fra Mile Babić**
(Praktični intelekt uzvišeniji od
spekulativnog kod Rogera Bacona)

11,45-12,15 – **Prof. dr. sc. Stipe Kutleša**
(Roger Bacon i počeci eksperimen-
talne znanosti)

12,15-12,45 – **Prof. dr. sc. Stanko Uršić**
(Tvari i mijene tvari: U obzoru Ro-
gera Bacona i danas)

12,45-13,00 – **Stanka**

13,00-13,30 – **Fra Tomislav Smiljanić**
(Dva Bacona: Znanstveni redovnik
Roger Bacon i znanstveni barun
Francis Bacon)

13,30-14,00 – **Prof. dr. sc. Davor Pavuna**
(Roger Bacon u svijetlu uvida su-
vremene znanosti.)

14,00-14,30 – **Rasprava**

14,30 – **Zatvaranje skupa**

Organizatori:

Vijeće franjevačkih zajednica

Katedra dogmatske teologije KBF-a u Zagrebu

Hrvatska franjevačka provincija
sv. Ćirila i Metoda

Hrvatska provincija sv. Jeronima
franjevaca konventualaca

[Roger Bacon (oko 1214.-1292.)]

NAŠA NAJNOVIJA IZDANJA

Upravo ovih dana, s bliženjem svršetka ovoga četverogodišta, Provincijalat je objavio dva sveska za internu upotrebu članova naše Provincije. To je najprije manji zbornik radova *Trećega pastoralnog kolokvija*, održanog krajem lipnja prošle godine, na temu Godine vjere. Potom tu je opsežni zbornik s većim dijelom predavanja održanih tijekom četiri održana susreta *Dana trajne formacije* u proteklom četverogodištu. Oba djela dobiva svaki član naše Provincije, uz molbu i preporuku da prouči sadržaj, koji je vrlo koristan i može poslužiti svakome za osobni rast i daljnji formativni hod.

Valja još napomenuti da je trudom naših klerika u Zagrebu sredinom veljače objavljen mali molitveni priručnik, s mnogim duhovno-liturgijskim tekstovima na hrvatskom i latinskom kojima se služe naši klerici u Zagrebu. Knjižica ima 36 stranica, nosi naslov »*Gratias agamus Domino Deo nostro*«.

Spominjući pak izdavačku djelatnost, podsjećamo braću da je naš subrat, *fra Stanko Mijić* ovih dana objavio svoje novo djelo, pod naslovom »Čudo Božje zvano čovjek« (Kako ponovno otkriti čovjeka). Kao i nedavno objavljenu knjigu »Čovjek do pakla i natrag«, i ovo je djelo izdala splitska Naklada Bošković. Knjiga ima 220 stranica, stoji 100 kn. Narudžbe prima autor.

— — —

Prilog I.

PROVINCIJSKA KNJIŽNICA FRA JOZE MILOŠEVIĆA FRANJEVACA KONVENTUALACA U ZAGREBU

Tijekom preuređivanja Samostana Svetoga Duha u Zagrebu, uređena je i knjižnica. Neka- dašnja velika zajednička spavaonica u Sjemeništu preuređena je u novi prostor za knjižnicu. Odmah kod ulaza uređena je čitaonica i radni prostor za knjižničara, opremljen s dva računala, kartote- kom i priručnom policom za knjige koje pristižu i koje tek treba evidentirati. U nastavku knjižnice postavljeno je 14 velikih metalnih stalaža, od ko- jih je 8 starih i 6 novih, pa knjižnica sada ima oko 750 metara polica za slaganje knjiga. Popisivanje fundusa knjižnice još traje, a knjige se evidentira- ju po sustavu univerzalne decimalne klasifikacije (UDK), s time da se primjenjuju novi UDK broje- vi – koje NSK tek treba početi upotrebljavati. Do sada je stručno obrađena polovica knjiga, a procje- njuje se da knjižnica, skupa s izdvojenim zbirkama »Minoritica« i »Areopag«, ima više od 22.000 na- slova. Fundus knjižnice nadopunjava se posljed- njih godina donacijama više tisuća knjiga pokoj- nih frataru, knjigama braće prigodom premještaja te nabavkama odabranih naslova. Za kupnju novih knjiga ili za prihvrat budućih donacija u knjigama, poželjno je da nakon sređivanja građe na policama knjižnici ostane još oko 15% slobodnog prostora.

Na kraju knjižničkog prostora u odvojenoj sobi uređena je Numizmatička i filatelistička zbirka fra Zvonimira Zlodija. Zbirka sadrži 53 prigod- ne spomen-medalja u srebru i bronci, 67 medalja više papa u srebru i bronci, 53 godišnja kompleta vatikanskoga kovanog novca, 36 vatikanskih sre- brnjaka, veliku seriju poštanskih maraka iz raznih država – s franjevačkom tematikom – od prvih maraka do 2000. godine, 11 velikih albuma s arci- ma poštanskih maraka raznih zemalja, 17 klasera punih poštanskih maraka, 24 godišta luksuznih knjižnih izdanja vatikanskih maraka od 1984. do 2007. godine, 19 registratora omotnica s marka- ma koje nose žig prvog dana, 4 talijanska prigod- na srebrnjaka, 10 hrvatskih srebrnjaka-kovanica, 8 kompleta hrvatskoga kovanog novca, veći broj poštanskih maraka različite starosti i vrijednosti te niz drugih vrijednih predmeta koje je dugi niz godina skupljao fra Zvonimir Zlodi. Samo dio ko- lekcije je izložen, dok se ostali sadržaj zbirke čuva u ladicama i ormarićima u istoj prostoriji.

— — —

Rad na uređenju fundusa knjižnice započeo je u proljeće 2011. godine. Za stručno uređenje knjiž- nice angažiran je Mladen Martinović, umirovljeni profesor sa Šalate, a za tehničke i informatizacij- ske poslove u knjižnici zadužen je Marko Puška- rić. Naši odgajanci postupno su donosili kutije s knjigama, a knjige su zatim razvrstavane u devet stručnih skupina po sustavu Univerzalne decimal- ne klasifikacije (UDK) građe. Kod razvrstavanja knjiga, posebno tijekom ljetnih praznika, pomaga- li su i naši kandidati, a u sređivanju zbirke Areopag i mladi iz zagrebačke Župe sv. Antuna.

Nakon prvog slaganja u stručne skupine, knjige su zatim razvrstavane u podskupine, te su sлага- ne abecednim redom autora i/ili naslova. Tijekom slaganja izdvojeni su naslovi i izdanja franjevacu konventualaca, bilo Provincije, bilo Reda, te je stvorena zasebna zbirka knjiga i časopisa, nazvana »Minoritica«, čiji se fundus nalazi u prostoriji koja

— — —

spaja Samostan i Provincijalat. Zbirka broji 1.230 naslova (1.238 svezaka) te 30 naslova serijskih publikacija (516 uvezanih ili neuvezanih svezaka - godišta). Također su kao posebna zbirka, ali u samoj knjižnici, izdvojeni ostali franjevački autori i naslovi, želeći dati posebnu važnost literaturi koja se bavi franjevaštvom i čiji su autori franjevci svih redova. Još jednu i fizički izdvojenu cjelinu čini zbirka Areopag u zvoniku crkve sv. Antuna. Ona je gotovo u potpunosti sređena, a broji 2.154 naslova (2.199 svezaka). U knjižnici se uređuje i izdvojena zbirka knjiga Histrica, koja broji stotinjak svezaka tematski vezanih uz Istru – njenu povijest, znanost i kulturu.

Fizičko razvrstavanje knjiga po strukama trajalo je oko godinu dana, a zatim se pristupilo unosu knjiga u računalno opremljeno programom za knjižnice Metel. Budući da najveću stručnu skupinu čine knjige teološkog sadržaja, a da se smanji moguće završno pomicanje knjiga po policama, u kompjutorsku bazu podataka najprije se unose manje zastupljene stručne skupine. Do sada su, tako, evidentirane knjige iz metodologije, filozofije, estetike, psihologije, logike i etike, zatim demografije, sociologije, politike, ekonomije, statistike, prava, sudstva, izobrazbe, etnologije, matematike, fizike, astronomije, kemije, biologije, medicine, tehnike, umjetnosti, glazbe, a trenutno se upisuju jezici i književnost. Od teoloških podtema do sada su popisane: prirodna teologija, biblijski rječnici i leksikoni, biblije, knjige koje tumače Bibliju te franjevaštvo.

Sama inventarizacija obavlja se na način da se s police uzme tridesetak knjiga, na njih se udare žigovi knjižnice, a zatim se za svaku knjigu u računalni program upiše oko 15 različitih podataka. Upisuje se signatura, redalica, autor, naslov, redni broj izdanja, izdavač, mjesto i godina izdavanja, naslov niza ili cjeline, naslov izvornika (za prevedene knjige), napomene, imena ostalih autora (predgovora, pogovora, priloga itd.), UDK oznake, jezik knjige, predmetnice, inventarni broj, godina nabavke, oznaka zbirke itd. Na svaku knjigu rukom se pored žiga upisuju identifikacijski i inventarni broj knjige. Potom se ispisuju naljepnice s nazivom knjižnice, bar-kodom, signaturom te brojevima koji su istovjetni onima koji su već upisani na knjigama. Naljepnice se lijepe na poledine

svih svezaka te se tako obrađene knjige potom vraćaju na police. Normativ za stručnu obradu jedne knjige je pola sata rada, ali većina knjiga može se obraditi znatno brže, osim onih knjiga čije podatke treba tražiti, jer nisu navedeni na knjizi.

Cijela knjižnica već je nakon slaganja knjiga po policama posve upotrebljiva te se uz malo truda mogu i prije popisivanja pronaći željene knjige. Kada inventarizacija svih knjiga bude završena, tada će pronalaženje biti daleko brže i jednostavnije. Razvrstavanje knjiga po UDK ključu omogućava korisnicima da na jednom mjestu pronađu sve knjige iste tematike, što uvelike olakšava istraživački rad.

Dio fratara već je unesen u popis korisnika knjižnice, što će biti učinjeno i za ostalu braću. Već sada je moguće evidentirati posuđene knjige koje su inventarizirane, a posudbe ostalih knjiga evidentiraju se preko reversa.

Upisane knjige pretražive su i putem interneta, na adresi: <http://www.ofmconv.hr/knjiznica/>.

MARKO PUŠKARIĆ

Prilog II.

Lazaro IRIARTE, *Povijest franjevaštva*

Hrvatsko izdanje, Zagreb, 2013.

Donosimo tekst kojim je naš Provincijalni ministar predstavio poznato djelo kapucinskog povjesničara na svečanosti u Dvorani Vijenac, 15. siječnja 2014.

Knjiga, ovaj pozamašan svezak od gotovo 600 stranica, zaista predstavlja obogaćenje u našoj ne samo crkveno-povijesnoj ponudi. Povijest franjevaštva, kojoj je autor španjolski kapucinski povjesnik fra Lazaro Iriarte, stvarno popunjava veliku prazninu koja već desetljećima, pa i stoljećima, zjapi na hrvatskom području opće franjevačke povijesti. Bilo je doduše raznih pokušaja, ali se rijetko

može naći takvo djelo koje je povoljno prihvaćeno od strane sve tri franjevačke obitelji Prvoga reda sv. Franje, poznatog kao Red Manje ili male braće.

Autor je svoje prvo originalno djelo objavio u Madridu 1954. i to pod naslovom »Manual de historia franciscana«, dakle kao priručnik onima koji žele upoznati detaljnije bogatu i burnu povijest franjevaštva. Ohrabren toplim prijamom koji mu je pripremila kritika, Iriarte u Valenciji 1979. objavljuje drugo, prošireno i izmijenjeno španjolsko izdanje, koje se postupno počelo prevoditi na ostale svjetske jezike, pa je tako, recimo, talijanski prijevod ugledao svjetlo dana tri godine nakon drugoga španjolskog izdanja.

Istini za volju, nije baš vladalo najpovoljnije ozračje na području franjevačke novije historiografije. Ožiljci iskustava iz daljnje i bliže povijesti franjevačkog reda nisu još (bili) zarasli. Previše je još u djelima franjevačkih povjesnika (bila) prisutna pomalo nekritička metoda pristupa pojedinim pojavama i osobama franjevačke prošlosti, prepoznatljiva i po naglašenoj apologetskoj, čak i polemičkoj značajki pisanja, već prema tome kojoj je franjevačkoj obitelji pisac pripadao. Toga svjestan već fra Luka Wadding, irski povjesničar iz franjevačke reformne obitelji rekolekta iz 17. st., sastavljajući svoje glasovite »Annales Minorum«, potiče na raspravu o objektivnosti i kritičkim metodama, koje nisu bile ni u njegovo vrijeme baš jaka strana franjevačke historiografije. Pripadnost pojedinoj od obitelji Prvoga franjevačkog reda, kao da je uvijek nosila prevagu nad objektivnošću toliko nužnom u povijesno/povjesničkom radu. Konventualski pisci, da počnem najprije malo samokritički, bili su redovito opčinjeni kompleksom svoga povijesnog prvenstva, opservanti pak kompleksom svoga juridičkog primata, dok su ostali sa strane uglavnom promatrali kako se pera oštire. A ponekad i sami ulazili u ring, na što zasigurno aludira vrlo iskreno priznanje iz godine 1587., tada bivšega generalnog ministra franjevacu opservanata, fra Francesca Gonzage, sedamdeset godina nakon definitivnoga bolnog rascjepa, kad u svojem povijesnom spisu »De origine Seraphicae religionis«, a smjerajući valjda na neka presizanja od strane kapucinske subraće, priznaje: »Licet patres conventuales observantibus multo antiquiores sint, isti ab illis unum genus originemque ducent, isti tamen B.

Francisci legitimi successores dici possunt, quod de capuccinis asseri minime potest.« (»Premda su oci konventualci mnogo stariji od opservanata, jer ovi od njih vuku svoj rod i podrijetlo, ipak se mogu nazivati zakonitim nasljednicima sv. Franje, što se za kapucine nikako ne može tvrditi.«)

Česte polemike s jedne i s druge strane nisu bile rijetke pojave sve do najnovijih naših vremena. Podsjećam samo na poznate polemike iz 18. st. između talijanskog opservanta Flaminija Annibalija iz Latere i njegova konventualskog rivala Francescantonija Benoffija iz Pesara. Nije nimalo čudno što su se i neki sveci u ljubavi za svoju stranu znali zaboravljati, pa je tako zapamćeno kako je konventualski blaženik Antonio Lucci (18. st.) napisao knjižicu u kojoj je pokušao dokazati da su svi sveci i blaženici prva dva franjevačka stoljeća pripadali konventualskoj obitelji. Dakako da nije trebao dugo čekati na odgovor.

Ni naši krajevi nisu bili pošteđeni tih povijesnih prepucavanja. Podsjećam samo, da ne odemo u dalju prošlost, na žustre polemike između opservantskog kanonista fra Ante Crnice i konventualske strane, predvođene povjesnikom fra Bernardinom Polonijem i nešto kasnije rasnim polemičarom fra Ivonom Ćukom, a u vezi s podrijetlom mjesta rođenja i pravilne upotrebe prezimena prvoga hrvatskog sveca Nikole iz Šibenika. Tada je u trenutku žući Crnica bio izjavio, ako je vjerovati pamćenju neke braće, kako Nikola Tavilić ne može biti konventualac jer su u ono vrijeme ovi bili lakšisti i deformirani, te nisu mogli iznjedriti svetog čovjeka. Zaista znanstveni argument. Stajao je fra Antu Crnicu monituma iz Kongregacije i ne bez posljedica na daljnji pedagoški rad.

Takvo poimanje uzajamnih povijesnih uvjeravanja urodilo je dakako postupnim otuđenjem, u koje je i po sebi već bio doveo onaj kobni rascjep Reda male braće iz 1517. Ponajčešće, umjesto bratskog natjecanja u svetosti i vjernosti nastupilo je dugotrajno razdoblje nadmetanja vlastitih pogleda, što je potrajalo gotovo do naših dana. Dakako, uz časte iznimke. Trebat će proći zaista dosta vremena, a i promijeniti se neke žaruljice u mozgovi, da se shvati kako tek objektivno prikazivanje prošlosti može pridonijeti obnovi zanemarenih odnosa i poboljšanju uzajamnih veza i odnosa.

Ispričavam se što sam dosta vremena utrošio u podsjećanje na kontroverze koje nisu bacale lijepo svjetlo na zajednički hod braće kojima je zajednički otac Franjo posvjedočio baš suprotan smjer napredovanja, u istini ali i ljubavi. Ali smatram da je ipak trebalo istaknuti ove teškoće kako bi se mogla što bolje ocijeniti »Povijest franjevaštva« koju nam je španjolski franjevac kapucin Lazaro Iriarte ostavio, a mi je sada dobivamo na svojem jeziku. Autor u ovome djelu vješto izbjegava zamke u koje se znala zapletati franjevačka historiografija iz prošlih stoljeća, koja unatoč brojnim i značajnim uspjesima znanstvene kritike nije uspijevala pomiriti gledišta i ponuditi uravnoteženu viziju cjelokupne povijesti franjevačke povijesti. Svjestan da kao pripadnik one opcije koja je najmanje povijesno opterećena, a na tragovima svojega nešto starijega subrata francuskog kapucina fra Gratiena iz Pariza, koji je zbog prerane smrti svoju kritičku pažnju zaustavio tek na franjevačkim počecima, fra Lazaro nudi jednu od uspješnijih shema za interpretaciju izvornih ideja sv. Franje i burnog razvoja njegova djela, i to sve do najnovijih vremena.

Iriarte u svojem djelu posvećuje pažnju ne samo svojoj kapucinskoj obitelji, posebno u drugoj sekciji svojeg djela, koja pokriva kronološko razdoblje od rascjepa Reda, pa sve do Francuske revolucije i naših dana. Dakako, kvantiteta obično nije mjerilo vrijednosti, pa ni ovdje, gdje npr. konventualskoj obitelji posvećuje peti dio prostora koji zauzimaju franjevci kapucini, ali i u tome prilično suženom opsegu svatko dobiva zasluženu pažnju i vrijednosni sud. Pisac dokazuje začuđujuće poznavanje brojnih detalja, kao i statističkih podataka, koji osvjetljavaju hod i napredak, zapravo sazrijevanje Franjine ideje u brojnim ograncima i obiteljima. Pregled imena i popis bogougodnika prilično je potpun, bar što se tiče konventualske obitelji.

Kako mi je povjereno obraditi konventualski pogled na ovo značajno povijesno djelo, želio bih se ovdje osvrnuti samo na neke autorove procjene, posebno kad se radi o području teološkog djelovanja, koje je značajno obilježilo konventualsku obitelj već od početaka, za razliku od nekih drugih obitelji, koje su u počecima pomalo zazirale od studija i znanosti, doslovno ali i jednosmjerno tumačeći Franjina gledišta o tome. Govoreći o znanstvenom sektoru djelatnosti Iriarte ispravno ističe

ulogu konventualskih teologa, recimo, na Tridentskom saboru, gdje je čak 67 magistara iz konventualske obitelji sudjelovalo u raznim etapama rada ovoga važnoga crkvenog događaja, izdvojivši čak i uvodnu konstataciju, kada npr. u 11. poglavlju raspravlja o studijima, znanosti i umjetnosti, ističući kako konventualci predstavljaju franjevački ogranak koji se »s najvećom zauzetošću posvetio studijima. Među njima se nikada nije moglo zamijetiti ono zaziranje od studija, tako karakteristično za razdoblja reformi... Zbog njihova kulturnog prestiža Sveta Stolica često se utjecala konventualcima za iznimno važne službe i sa zadovoljstvom ih imenovala na visoke položaje. Počevši od pontifikata Siksta V., bili su redovito službeni savjetnici Svetog ufcija i Kongregacije za bogoštovlje.« Baš ove autorove riječi omogućuju nam da iznesemo jednu za neke možda beznačajnu, ali ipak za nas važnu primjedb u i dopunu.

Kao i svako ljudsko djelo, ni »Povijest franjevaštva« fra Lazara Iriarteja nije lišena nekih manjkavosti. Konventualski interpret ove povijesti otkrit će, na primjer, da onaj sektor djelatnosti po kojemu je ova franjevačka obitelj možda postigla najviši ugled, a to je spomenuto znanstveno područje i studijsko zalaganje, nije dovoljno valoriziran u praktičnim rezultatima i dosezima. Teško je, na primjer, pronaći nešto više riječi o ulozi rimske inkvizicije, koja je stoljećima u većini krajeva bila povjerena dominikanskim učiteljima i konventualskim magistrima. Koliko god danas mi nastojali ustuknuti pred ovom pojavom, ona zauzima vrlo značajno i znakovito mjesto, u kojemu su konventualski magistri odigrali pozitivnu ulogu, kao što je – da spomenem samo jedan primjer – nastup konventualskog fratra fra Felicea Perettija, kasnijeg pape Siksta V., i njegovo djelovanje inkvizitora u Veneciji i čak u koparskom samostanu sv. Franje, unutar naše dalmatinske konventualske provincije sv. Jeronima. Malo je uostalom poznato, neka mi bude dopušteno uzgred spomenuti, da su istarski i dalmatinski franjevci konventualci stoljećima vodili sudišta svete inkvizicije te ponekad zbog blagosti u postupcima imali i određenih neugodnosti sa središnjicom u Rimu. No, to tek onako samo usput.

U Iriarteovu djelu nema recimo nikakve razrade znanstvenog naslova »magister Ordinisa«, koji

su unutar franjevačkih obitelji mogli steći – koliko mi je poznato – samo franjevci konventualci. Taj naslov »magister Ordinis«, danas bi se moglo prereći »doktor teologije«, koji se stjecao mukotrpnom studijskom pripravom i znanstvenom praksom, saživio je u konventualskoj obitelji od ranih početaka franjevačke povijesti, a nestao je tek nakon obnove Konstitucija po smjernicama Drugoga vatikanskog sabora. Usput spominjem da je posljednji konventualski znanstvenik iz Hrvatske provincije sv. Jeronima koji je nosio naslov »magister Ordinis« bio pokojni fra Celestin Tomić.

U djelu koje ipak nisam u potpunosti uspio pažljivije proučiti, nisam doista našao većih propusta, bar iz naše konventualske vizure, te sam spomenute detalje iznio samo onako usputno. Zato bih završio svoj dio predstavljanja zaključnim riječima prilično opširne recenzije koju je na stranicama znanstvene revije »Miscellanea Franciscana«, časopisu koji godinama objavljuje Papinski fakultet sv. Bonaventure u Rimu, o Iriarteovu djelu zapisao

nedavno preminuli konventualski povjesnik fra Gennaro Bove: »To je priručnik velikog daha, bogat informacijama, didaktički intoniran i značajno diskurzivno usmjeren, kao takav jako preporučljiv studentima i franjevačkim simpatizerima koji žele izbliza početi upoznavanje franjevačkih iskustava iz prošlosti i usporediti ih s današnjim obnoviteljskim nastojanjima... Čini nam se ipak da je ovaj priručnik više izričaj najzrelije franjevačke školovane historiografije a nešto manje plod stvarnog napora hermeneutskog tumačenja franjevačkih događanja. Priručnik uvijek u sebi sadrži i neke granice i rizike za sintezu, često je skloniji katalogizaciji imena i događaja, koji ipak ne predstavljaju svu povijest Reda. To je uravnoteženi priručnik s mnogim prednostima pred mnogima prethodnima, izdanje koje zaista privlači pažnju čak i s tehničke strane, djelo koje služi na čast autorovom zauzimanju i ozbiljnoj povijesnoj kapucinskoj tradiciji.«

LJUDEVIT MARAČIĆ

